

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 197/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Tomášom Žuffom, Vinohradnícka 19, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom verejnej ochrankyne práv v konaní vedenom pod sp. zn. 1799/2014/VOP a oznámením verejnej ochrankyne práv sp. zn. 1799/2014/VOP z 13. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom

verejnej ochrankyne práv v konaní vedenom pod sp. zn. 1799/2014/VOP a oznámením verejnej ochrankyne práv sp. zn. 1799/2014/VOP z 13. januára 2016 (ďalej len „oznámenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa 11. decembra 2013 domáhal sprístupnenia informácie od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), konkrétne spisových značiek práve prebiehajúcich konaní pred Súdny dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), v ktorých Slovenská republika podala akékoľvek písomné vyjadrenie.

Sťažovateľ ďalej uviedol:

«Dňa 20.12.2013 vydalo MS SR rozhodnutie č. 983/2013-34-I..., ktorým Žiadosti nevyhovelo a požadovanú informáciu odmietlo sprístupniť s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „ZSI“) v znení neskorších predpisov... Voči Rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad. O sťažovateľovom rozklade rozhodlo MS SR rozhodnutím č. 32424/2014-23-II z 22.01.2014... tak, že rozkladu sťažovateľa nevyhovelo, a to opätovne s odvolaním sa na ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI. ...

Dňa 03.02.2014 podal sťažovateľ podnet Verejnej ochrankyni práv (ďalej ako „VOP“) na preskúmanie Napadnutého rozhodnutia. V emaile zo dňa 12.04.2014 zaslal VOP informáciu Tlačovej a informačnej sekcie Súdneho dvora EÚ, podľa ktorého sú požadované informácie verejne dostupné v sídle Súdneho dvora EÚ na základe čl. 22 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora EÚ. ...

Dňa 04.08.2014 vydala VOP Upovedomenie o výsledkoch vybavenia podnetu evidovaného pod spis. zn.: 1799/2014/VOP..., v ktorom skonštatovala porušenie základného práva sťažovateľa na informácie podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR Napadnutým rozhodnutím. ...

Listom zo dňa 28.08.2014 Minister spravodlivosti SR upovedomil VOP, že s Upovedomením nesúhlasí a nemôže zabezpečiť odstránenie porušenia základného práva sťažovateľa na informácie. Dňa 24.11.2014 VOP listom požiadala Ministra spravodlivosti SR o prehodnotenie svojho stanoviska zo dňa 28.08.2014. K uvedenému listu sa vyjadril

Minister spravodlivosti SR listom zo dňa 16.12.2014, v ktorom zopakoval, že nemôže zabezpečiť odstránenie porušenia základného práva sťažovateľa na informácie. ...

Listom zo dňa 05.08.2015 sťažovateľ požiadal VOP o odstránenie prietáhov pri vybavovaní Upovedomenia a odstraňovaní zisteného porušenia základného práva sťažovateľa na informácie...

Dňa 14.01.2016 bol sťažovateľovi doručený email VOP, ku ktorému bolo pripojené Oznámenie VOP zo dňa 13.01.2016... Oznámenie nebolo sťažovateľovi do dnešného dňa riadne, teda poštou doručené.»

Sťažovateľ ďalej argumentoval, že základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je bezvýnimčné a vzťahuje sa na všetky orgány verejnej moci, teda aj na konanie verejnej ochrankyne práv. Sťažovateľ zastáva názor, že pri vybavovaní upovedomenia o výsledkoch vybavenia podnetu a odstraňovaní zisteného porušenia základného práva sťažovateľa na informácie došlo a stále dochádza k zbytočným prietahom, keďže od 16. decembra 2014, kedy bol sťažovateľovi doručený list ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), až do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu, teda počas 15 mesiacov, verejná ochrankyňa práv neprijala opatrenia podľa § 19 ods. 3 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom ochrancovi práv“) napriek tomu, že uvedené ustanovenie jej ukladá povinnosť obrátiť sa na nadriadený orgán v prípade, ak nesúhlasí so stanoviskom orgánu verejnej správy, alebo ak prijaté opatrenia považuje za nedostatočné. Cieľom tohto postupu je prostredníctvom nadriadených orgánov zabezpečiť nápravu porušení základného práva alebo slobody, a to v prípadoch, keď orgán porušujúci základné právo alebo slobodu odmietne napraviť ním spôsobené porušenie základného práva alebo slobody alebo ak prijme nedostatočné opatrenia. V takom prípade je verejná ochrankyňa práv podľa sťažovateľa povinná konať bez zbytočných prietáhov a prijať opatrenia podľa § 19 ods. 3 až 5 zákona o verejnom ochrancovi práv v primeranej lehote, aby tak došlo k odstráneniu stavu jeho právnej neistoty.

Sťažovateľ tiež uviedol, že konanie o podnete podľa zákona o verejnom ochrancovi práv nemožno považovať za ukončené vydaním upovedomenia o porušení základného práva

alebo slobody. Takýto výklad by znamenal, že tento právny prostriedok inej právnej ochrany v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy by bol zbavený potrebného účinku.

Podľa názoru sťažovateľa je verejná ochrankyňa práv od vydania upovedomenia o výsledkoch vybavenia podnetu nečinná. Jej nečinnosť „je o to závažnejšia, že:

- porušené základné právo sťažovateľa sa týka prístupu k informáciám evidenčného charakteru, ktoré sú verejne dostupné v sídle Súdneho dvora EÚ a ktoré tak nemôžu objektívne zasiahnuť do rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ, pretože ich sám Súdny dvor EÚ sprístupňuje každému vo svojom sídle,

- sťažovateľ by požadované informácie získal, ak by vo svojom voľnom čase a za vlastné finančné prostriedky vycestoval do sídla Súdneho dvora EÚ,

- porušené základné právo sťažovateľa sa týka prístupu k informáciám, ktoré v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR aj právnej teórie nepodliehajú obmedzeniu ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI a majú byť teda sprístupňované,

- VOP sa opakovane (aj keď ZVOP takúto povinnosť neukladá) obrátila na MS SR, čím dala zreteľne najavo závažnosť porušenia základného práva sťažovateľa na informácie zo strany MS SR,

- porušenie základného práva sťažovateľa na informácie VOP výslovne spomenula v pléne Národnej rady SR medzi prípadmi, v ktorých orgány verejnej moci obzvlášť svojvoľným spôsobom porušili základné právo alebo slobodu konkrétneho jednotlivca,

- obdobné informácie sú bežne sprístupňované všeobecnými súdmi, ako aj Ústavným súdom SR.“.

Za uvedených okolností je podľa sťažovateľa zrejmé, že „postup MS SR je zjavne svojvoľný a nesleduje žiadny legitímny cieľ (napr. ochranu rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ), pretože ide o verejne dostupné informácie evidenčného charakteru, čím MS SR zjavne porušuje čl. 13 ods. 4 a 26 ods. 4 Ústavy SR. Sťažovateľ tak týmito verejne dostupnými informáciami evidenčného charakteru nedisponuje ani po vyše dvoch rokoch od podania Žiadosti, čo je podľa sťažovateľa v materiálnom právnom štáte neakceptovateľné. V takejto situácii sa podľa názoru sťažovateľa dôvodne vyžaduje od VOP, aby využila opatrenia podľa ust. § 19 ods. 3 až 5 ZVOP, a to v primeranej lehote

a odstraňovala stav právnej neistoty sťažovateľa. VOP je však v sťažovateľovom prípade bez akéhokoľvek legitímneho dôvodu nečinná, čím sa predlžuje právna neistota sťažovateľa a protiprávny a zjavne svojvoľný postup MS SR, ktoré nerešpektuje Upovedomenie ani výzvy VOP. Touto dlhodobou nečinnosťou VOP preto došlo podľa sťažovateľa k zbytočným preťahom a k porušeniu sťažovateľovho práva na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“.

Sťažovateľ je tiež toho názoru, že „Oznámením došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože ním VOP hrubo arbitrárnym spôsobom porušila ZVOP, nakoľko sa v zjavnom rozpore s ust. § 19 ods.3 ZVOP odmietla obrátiť na nadriadený orgán po tom, čo MS SR opakovane odmietlo odstrániť porušenie základného práva sťažovateľa na informácie.“.

Verejná ochrankyňa práv sa podľa sťažovateľa, tak ako uviedla v oznámení, odmietla obrátiť na nadriadený orgán z dôvodu, že «porušenie základného práva sťažovateľovho práva na informácie „nepredstavuje znaky systémového nedostatku pri naplňaní základného práva na informácie“ a spôsobuje ho rozdielny výklad ZSI. V takomto prípade sťažovateľ mal podľa VOP využiť prostriedky nápravy (čo však sťažovateľ neurobil), ktorý by bol schopný odstrániť porušenie základného práva zo strany MS SR.».

Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol, že z § 19 ods. 3 zákona o verejnom ochrancovi práv výslovne vyplýva, že verejná ochrankyňa práv „je povinná sa obrátiť v primeranej lehote na nadriadený orgán za splnenia dvoch alternatívnych podmienok. Bud' VOP nesúhlasí so stanoviskom orgánu porušujúceho základného práva alebo opatrenia prijaté daným orgánom nepovažuje za dostatočné. Pokiaľ ide o prvú alternatívnu podmienku, v prípade sťažovateľa je nepochybné, že VOP nesúhlasila so stanoviskom MS SR, a to dokonca opakovane. Zásadný nesúhlas VOP so stanoviskom MS SR bol podľa sťažovateľa zrejmý aj z toho, že porušenie základného práva sťažovateľa uviedla v pléne Národnej rady SR medzi dvoma prípadmi zjavne arbitrárneho postupu orgánov verejnej moci, ktoré zistila vo svojej činnosti za rok 2014. Pokiaľ ide o druhú alternatívnu podmienku, je nepochybné,

že táto podmienka nemôže byť splnená, pretože MS SR neprijalo v prípade sťažovateľa žiadne opatrenia, preto tieto opatrenia VOP ani nemohla považovať za dostatočné.“.

V závere sťažnosti s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu a už uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Verejnou ochrankyňou práv pod spis. zn.: 1799/2014/VOP, porušené bolo.

3. Verejnej ochrankyňi práv v konaní vedenom pod spis. zn.: 1799/2014/VOP prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ] na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Oznámením Verejnej ochrankyne práv pod spis. zn.: 1799/2014/VOP z dňa 13.01.2016, porušené bolo.

5. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500,- EUR..., ktoré je Verejná ochrankyňa práv povinná zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 303,16 EUR, ktoré je Verejná ochrankyňa práv povinná sťažovateľovi vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa - Mgr. Tomáš Žuffa, advokát..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy oznámením verejnej ochrankyne práv sp. zn. 1799/2014/VOP z 13. januára 2016, ako aj porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom verejnej ochrankyne práv v konaní vedenom pod sp. zn. 1799/2014/VOP.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Z obsahu sťažovateľom priložených listín považoval ústavný súd za preukázané, že sťažovateľ podal verejnej ochrankyni práv podnet na preskúmanie rozhodnutia ministerstva spravodlivosti, ktorým nebolo vyhovené jeho rozkladu smerujúcemu proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti o odmietnutí prístupnosti informácie o spisových značkách práve prebiehajúcich konaní pred Súdny dvorom, v ktorých Slovenská republika podala akékoľvek vyjadrenie. Verejná ochrankyňa práv vydala 4. augusta 2014 v zmysle § 22 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv upovedomenie o výsledkoch vybavenia podnetu pod sp. zn. 1799/2014/VOP, v ktorom konštatovala, že ministerstvo spravodlivosti svojím postupom porušilo základné právo sťažovateľa

na informácie garantované čl. 26 ods. 1 ústavy, výsledky vybavenia podnetu oznámila ministrovi spravodlivosti a požiadala ho o prijatie opatrení. Minister spravodlivosti oznámil verejnej ochrankyni práv listom z 28. augusta 2014, že s upovedomením nesúhlasí, čo zopakoval aj v liste zo 16. decembra 2014. Listom z 5. augusta 2015 sťažovateľ požiadal verejnú ochrankyňu práv o odstránenie prietáhov pri vybavovaní upovedomenia o výsledkoch vybavenia podnetu a odstraňovaní zisteného porušenia základného práva na informácie. Prostredníctvom mailu bolo sťažovateľovi 14. januára 2016 doručené oznámenie verejnej ochrankyne práv, v ktorom uviedla, že postup pri vybavovaní podnetu považuje za ukončený a vo veci ďalej nekoná.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv podnet sa považuje za vybavený

- a) upovedomením podľa § 14 ods. 2, § 15, § 18, § 22 ods. 1,
- b) oznámením a upovedomením podľa § 14 ods. 3,
- c) postúpením a upovedomením podľa § 14 ods. 4.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv verejný ochranca práv písomne upovedomí o výsledkoch vybavenia podnetu a o prijatých opatreniach podávateľa podnetu a osobu, ktorej základné práva a slobody boli konaním, rozhodovaním alebo nečinnosťou orgánov verejnej správy porušené.

Z uvedeného vyplýva, že podnet sťažovateľa bol v súlade s § 22 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv vybavený upovedomením zo 4. augusta 2014. Oznámenie verejnej ochrankyne práv zo 14. januára 2016 bolo len jej odpoveďou na sťažovateľom namietané prietahy v jej postupe v konaní vedenom pod sp. zn. 1799/2014/VOP, ktoré však tak verejná ochrankyňa práv, ako aj ústavný súd považuje v zmysle zákona o verejnom ochrancovi práv za ukončené. Z oznámenia verejnej ochrankyne práv okrem iného tiež vyplýva, že sa rozhodla nevyužiť postup podľa § 19 ods. 3 zákona o verejnom ochrancovi práv, teda nevyrozumieť orgán nadriadený orgánu verejnej správy, proti ktorému podnet sťažovateľa smeroval, pretože ňou konštatované porušenie práva sťažovateľa na informácie zo strany ministerstva spravodlivosti nevykazuje znaky systémového nedostatku,

ale vyplýva z rozdielneho výkladu § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade verejná ochrankyňa práv pri vybavovaní podnetu sťažovateľa postupovala v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o verejnom ochrancovi práv.

Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že napadnuté oznámenie verejnej ochrankyne práv nemá žiadnu vecnú súvislosť s tvrdným porušením základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu, odmietol jeho sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že ako vyplýva zo sťažovateľom uvedených skutočností, jeho primárnym cieľom bolo dosiahnuť zrušenie rozhodnutia ministerstva spravodlivosti, v zmysle ktorého mu bolo odmietnuté poskytnutie ním požadovaných informácií. Za účinný právny prostriedok nápravy ústavný súd v danom prípade považuje podanie žaloby v zmysle piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorou sa sťažovateľ mohol domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministerstva spravodlivosti a v prípade úspechu dosiahnuť zrušenie tohto rozhodnutia. Sťažovateľ však zvolil podanie podnetu verejnej ochrankyni práv napriek tomu, že táto uvedenou právomocou nedisponuje.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom verejnou ochrankyňou práv pod sp. zn. 1799/2014/VOP

V zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Ako z uvedeného vyplýva, konanie o podnete sťažovateľa je v zmysle zákona o verejnom ochrancovi práv ukončené vydaním upovedomenia podľa § 22 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv, pričom táto skutočnosť nastala 4. augusta 2014.

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 9. marca 2016, teda zjavne až po uplynutí lehoty dvojmesačnej lehoty uvedenej v ustanovení § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch sťažovateľa na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2016